

oud nieuws

Uitgegeven door de historische vereniging Crempene van Krimpen aan de Lek

Reacties artikel Cees Verhoeff.

Inleiding van de redactie bij de reacties op het artikel over Cees Verhoeff.

Tijdens de voorbereiding van het artikel over Cees Verhoeff ontving ik onderstaande E-mail van de huidige bewoner van Buitenweg 10, de heer Piet van Hemmen. Hierin staat veel interessante informatie over de bouwstijl van Cees Verhoeff. Hiervan is maar een beperkt deel gebruikt voor het artikel in Oud Nieuws nr. 1. Daarom geven wij u nu de gelegenheid kennis te nemen van de reactie van de heer Van Hemmen.

Ook ontving ik een brief van mijn neef Willem Eerland uit Nieuw- Lekkerland. Hij blijkt de heer Cees Verhoeff kort voor zijn dood te hebben ontmoet in zorgcentrum “De Breeje Hendrick” te Lekkerkerk. In die ontmoeting vertelt Cees Verhoeff tal van Krimpense gebeurtenissen uit zijn intensieve leven. Dat het daarbij vooral om scheepvaartzaken gaat is een gevolg van de belangstelling van mijn neef voor het nautisch erfgoed.

De E-mail van de heer Piet van Hemmen.

Cees Verhoeff moet een vertegenwoordiger zijn geweest van een uitstervend ras “ontwerpers”. Hij ontwierp niet alleen, maar was daarbij ondernemer.

Hij was zowel bouwheer als architect, hetgeen m.n. bij de realisatie van de Buitenweg in de twintiger jaren van de vorige eeuw heeft gespeeld.

Volgens moderne Nederlandse begrippen had Verhoeff bij de realisatie van de Buitenweg de rol van een projectontwikkelaar. Wellicht heeft hij dat op meerdere plaatsen gedaan.

Een **bouwheer** is de opdrachtgever van architect of architectenbureau en aannemer bij het doen realiseren van een bouwwerk. Hij geeft een architect of architectenbureau opdracht voor het ontwerpen van een bouwwerk. Hij regelt de aanbesteding, gunt het werk aan een aannemer en is vervolgens de opdrachtgever van de aannemer. De term is, vooral in Nederland, min of meer in onbruik geraakt maar wordt wel veel gebruikt in een historische context. In Duitsland wordt het Duitse woord voor bouwheer, *Bauherr*, letterlijk nog zo gebruikt en heeft het ook een juridische betekenis.

Verhoeff schijnt bij Smit Kinderdijk een baan te hebben gehad op de tekenkamer, en heeft waarschijnlijk diverse ontwerp opdrachten uitgevoerd. Daarmee kreeg hij een grote vaardigheid op het weergeven en in de maat krijgen van de driedimensies. Dat is te zien in zijn ontwerpen. Die ontwerpen kenmerken zich voor zover mij bekend in een basis die aansluit bij de architectuur van de directe omgeving. Simpele woningen en omwille van de kosten woekeren met ruimte en dus de inhoud van de woningen. Veel knikkappen.

Vervolgens voegde hij vele kenmerkende elementen toe. Erkers met daarop soms een klein balkon. In-springende maar ook uitspringende toegangen. Vele verschillende dakvormen. In het oog springende goten, die op allerlei manieren het regenwater moeten vangen, maar ook de daarop aansluitende afvoeren laten zien dat hij inzicht had in de lastige en hoekige (soms ronde) vormen van zijn ontwerpen.

Ook is, m.n. op de Buitenweg, goed te zien dat hij ietwat speelde met wat bekend staat als art deco. Je ziet het aan de originele voordeuren, zijn luifels en de gevels. Vanuit waarschijnlijk een klassieke plattegrond laat hij in de kap één hoek afwijken door een veel rechtere stijl met een stuk plat dak te maken.

In sommige gevallen is dat art deco element. in ieder geval de wat modernere ontwerpstyl van de jaren twintig, ook nog in de woningen terug te vinden.

Voorts vallen zijn woningen op door het stelselmatig gebruiken van mooi bruin geglazuurde raamdorpels, die gemaakt zijn van afgeronde bakstenen die op hun kant werden vermeteld. Bij hoekstenen ontbreekt het glazuur, hetgeen doet vermoeden dat de raamdorpelstenen geen bouwkeramiek zijn zoals Berlage dat ontwierp en liet fabriceren, maar een reeds toen verkrijgbaar industrieel massaproduct van de steenfabrieken.

Ook paste hij veel rollagen toe, met als extra accent de zwarte gekleurde voegen van deze rollagen. Hierdoor kregen de gemetselde gevels kenmerkende horizontale strepen.

Waarschijnlijk is zijn herkenbare bloembak/goot een architectengrapje. Een stukje goot op de verdieping onder de raamdorpelstenen, die tevens kan worden gebruikt als plantenbak..

Huizen in de Buitenweg

Zowel in de Krimpenerwaard en minder in de Alblasserwaard zijn woningen te vinden met die kenmerken. De bruin geglazuurde raamdorpelstenen, de bloembak/goot constructies aan de gevel, en de markante kappen met daarbij een gevelafwijking die meer suggereert dan een gewone landwoning.

Het is misschien interessant een lijst op te stellen van zijn ontwerpen. Buitenweg 10 is inmiddels bevorderd tot gemeentelijk monument. Het was één van de eerste huizen op de Buitenweg en diende als woning voor de fam. Verhoeff. Opvallend is de kap in de vorm van een koepel, waarvan de spanten omgekeerde scheepsspanen zijn om de ronde dakvorm te kunnen realiseren

Met vriendelijke groet, Piet van Hemmen

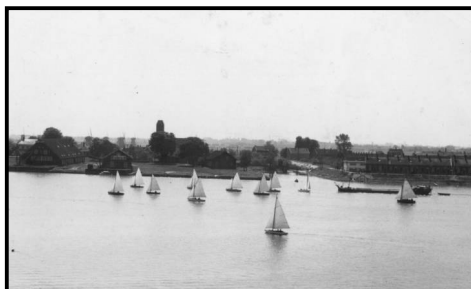
Brief van Willem Eerland naar aanleiding het artikel over Cees Verhoeff in Oud Nieuws nr. 1.

Beste neef Dick,

Hartelijk dank voor het toesturen van het "Oud nieuws" van juni 2010. Leuk te lezen over de heer Cees Verhoeff. Ik sprak hem jammer genoeg maar één keer op 22 oktober 1990, veel te laat en betrekkelijk kort voor zijn overlijden, in het bejaardenhuis 'De Breejen Hendrick' in Lekkerkerk. Hij was er niet best aan toe en had de nacht er voor op de vloer doorgebracht omdat hij uit bed was gevallen. Natuurlijk was er een alarmknop maar die zat boven zijn bed en Cees kon alleen niet opstaan. Desondanks sprak hij na korte tijd vol vuur over zijn passie de scheepvaart.

Hij vertelde mij over het Krimpen aan de Lek van vroeger. Over de zeilwedstrijden op de Lek. Hoe hij met een katoentje om de fok op de startlijn af voer, precies op tijd een rukje aan het lijntje gaf, waarna de fok open rolde en over Jacob Goudriaan, de beurtschipper, die tevens voorzitter was van watersportvereniging 'De Lek'. Verder over de reizen die hij samen met zijn vrienden Wil en Jacob Mudde maakte met zijn sloep de 'TOG'. (Zie ook de foto's van 1947)-. Over de Zeevaartschool, tegenover het oude gemeentehuis. Verhoeff vertelde dat hij achter in de klas (voor spek en bonen) mee mocht doen met de zeevaarkundige lessen en zo nog heel wat opstak.

Het kon natuurlijk niet uitblijven dat hij ook aanwezig was bij de tewaterlating van één van de twee viermasters die ons land heeft voortgebracht, de 'Geertruida Gerarda'. Toen dat schip te water ging op 19 november 1904, met het roer vastgezet, toen al gefilmd voor het bioscoop journaal, had het zo'n gang dat het aan de andere kant, bij Joost Pot, in de beschoeiing liep. De 'Geertruida Gerarda' werd net als een andere viermastbark 'Jeannette Françoise' (1893), gebouwd voor Rederij Pieter van der Hoog uit Krimpen aan de Lek.

Zeilwedstrijd op de Lek

Over de Zeevaartschool, tegenover het oude gemeentehuis. Verhoeff vertelde dat hij achter in de klas (voor spek en bonen) mee mocht doen met de zeevaartkundige lessen en zo nog heel wat opstak. Het kon natuurlijk niet uitblijven dat hij ook aanwezig was bij de tewaterlating van één van de twee viermasters die ons land heeft voortgebracht, de 'Geertruida Gerarda'. Toen dat schip te water ging op 19 november 1904, met het roer vastgezet, toen al gefilmd voor het bios-coop journaal, had het zo'n gang dat het aan de andere kant, bij Joost Pot, in de beschoeiing liep. De 'Geertruida Gerarda' werd net als een andere viermastbark 'Jeannette Françoise' (1893), gebouwd voor Rederij Pieter van der Hoog uit Krimpen aan de Lek.

De boerenzoon (van de Noord) die zich opwerkte van ketelbinkie tot gezagvoerder en die het later zelfs tot reder bracht. Er zijn uit zijn tijd van gezagvoerder op de bark 'Bastiaan Pot' schitterende brieven bewaard gebleven waarin hij zijn patroon, Dhr. A. van Zanten (reder en mededirecteur van Rederij op de Lek en lid van de schutterij "Pro Patria") ongezouten van repliek dient als die vind dat hij te lang blijft liggen in Hellevoetsluis. Graag kom ik daar in een andere lange brief nog eens terug.

Bij het overlijden van Pieter van der Hoog ging een fraai scheepsmodel naar Kees Verhoef omdat hij er vaak naar had staan kijken voor het raam. Later toen een familielid van Pieter van der Hoog kwam kijken heeft hij het weggeven.

"Het behoort bij jullie in de familie" zei Cees. Het bijzondere is dat ik dit voorval later terugvond in een brief d.d. 19 april 1933 van Dhr. Dr. P.H. van der Hoog, kleinzoon van de reder, geschreven aan Dhr. L. Smit. Het was een plezierige avond bij Cees en we sprongen van de spreekwoordelijk hak op de tak. Zo hadden ook de zandmannen indruk op hem gemaakt. *" 's Maandagsmorgens voeren zo'n twaalf tot vijftien zandscheepjes van Ouwerkerk en van den IJssel zo snel mogelijk om een zo'n goed mogelijk plekje te krijgen". " Op zo'n moment waren het complete zeilwedstrijden"*.

"Maar kwamen zij vol gebeugeld terug, dan zat er vaak één met een harmonica voorop". " Herinneringen om nooit te vergeten". Maar Cees ging verder.":

" Trouwens, tegenover de Schoolstraat had je de kakenbakker Horsman". " De kaken werden in een loods opgeslagen".

" Deze loods stond buitendijks en had een verhoogde vloer". " Iemand uit Krimpen aan de IJssel wist precies waar het meel werd bewaard". " Hij boorde een gat in de vloer en pikte zo het meel".

Na het overlijden van Cees kreeg ik van de nabestaanden nog een paar maritieme boeken. Een leuk gebaar want zo moet ik nog vaak aan onze bijzondere ontmoeting denken.

Met vriendelijke groet,

Willem Eerland
Nieuw-Lekkerland